

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.21.738/2016/6.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke
 . Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
 . Varga Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Balázs Zoltán ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Hernádi Ügyvédi Iroda
 (ügyintéző: dr. Hernádi Gyula ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
 az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
 Törvényszék
 4.Pf.20.603/2016/3.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
 ódmezővásárhelyi Járásbíróság
 5.P.20.026/2016/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak külön felhívásra 973.200 (kilencszázhetvenháromezer-kétszáz) forint feljegyzett fellebbezési és 1.216.500 (egymillió-kétszáztizenhatezer-ötszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Csongrád Megyei Bíróság 2009. június 19-én jogerőre emelkedett 13.P.20.029/2008/25. számú ítéletével kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 7.309.375 forint kölcsöntartozást és 2008. január 7-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát. A

bíróság az alperes kérelmére 2009. szeptember 3-án végrehajtási lap kiállításával végrehajtást rendelt el a felperes ellen.

Az önálló bírósági végrehajtó több intézkedést követően a 2010. május 4-én kiállított 46.V.501/2009/8. számú jegyzőkönyvben megállapította, hogy a felperes (adós) ismeretlen helyen tartózkodik, munkaviszonnyal, gépjárművel és ingatlan tulajdonnal nem rendelkezik, ezért a végrehajtás a Vht. 52.§ d) pontja alapján szünetel, akkor folytatható, ha valószínűsítették, hogy a felperesnek van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetőleg értékesíthető [Vht. 54.§ (1) bekezdés]. A végrehajtó a 8. sorszámú jegyzőkönyvet megküldte az alperes (végrehajtást kérő) akkori jogi képviselőjének, aki a küldeményt 2010. május 14-én átvette. A végrehajtó ugyanaznap díjjegyzéket állított ki, melyet megküldött az illetékes bírósági gazdasági hivatalnak. Mivel a gazdasági hivatal - kijavítás érdekében - visszaküldte a díjjegyzéket, a végrehajtó 2010. május 13-án új díjjegyzéket állított ki. Az újabb díjjegyzéket a gazdasági hivatal 2010. május 18-án vette át és 2010. november 29-én átutalt a végrehajtónak 78.035 forintot. A végrehajtó 2010. december 6-án díjjegyzék-számlát állított ki a 78.305 forintról, azt megküldte a felperesnek, az alperesnek és a bírósági gazdasági hivatalnak. A küldemény a felperes címéről „nem kereste”, az alperes címéről „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezett vissza a végrehajtóhoz.

Az alperes a 2012. július 16-ai keltezésű, a végrehajtóhoz 2012. július 20-án érkezett beadványában kérte: a végrehajtó tájékoztassa őt a felperes tartozásának és a tartozás kamatának összegéről, valamint arról: az „ügyben történt-e valamilyen behajtás [...] a mai napig nem kaptam semmit a tartozásból adóstól”. Az alperes beadványát P. G. önálló bírósági végrehajtó irodája 14. sorszámon iktatta és 2012. augusztus 16-án tájékoztatta az alperest, hogy 2012. június 1-jével átvette a korábban eljáró végrehajtótól az iratokat, 2010. május 4-e óta a végrehajtás szünetel, az alperes korábbi jogi képviselője 2010. május 14-én átvette a szünetelésről szóló jegyzőkönyvet. A végrehajtó tájékoztatóját az alperes 2012. augusztus 22-én vette át, majd 2015. augusztus 28-i keltezésű, a végrehajtóhoz 2015. augusztus 31-én érkezett beadványában tájékoztatta a végrehajtót, hogy a felperes kb. 10 éve külföldön él, de súlyos betegsége miatt korábban nem tudott az ügyben lépéseket tenni és tájékoztatást kért: „mi a következő jogorvoslat, amire a hosszú évek óta a jogerős ítéletnek megfelelően hozzájuthatnék a pénzemhez”. A végrehajtó 2015. szeptember 29-én kiállított 17. sorszámú jegyzőkönyvben az adott nappal hatálytalanította a 8. sorszámú jegyzőkönyvet és tájékoztatta a feleket, hogy a végrehajtási eljárás a fokozatosság elvének betartása mellett folytatódik. Ezt követően 12.165.272 forintban megállapította a végrehajtási ügyértéket, valamint azt, hogy a felperes tulajdonosa egy személygépkocsinak és 595/760 részben egy ingatlannak.

A felperes 2015. október 8-án a végrehajtási jog elévülésére

hivatkozással kifogást terjesztett elő az önálló bírósági végrehajtóhoz.

A felperes keresete és az alperes védekezése

- [2] A felperes 2016. január 19-én előterjesztett, a Pp. 368.§ a) pontjára alapított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte. Érvelése szerint a végrehajtási jog elévült, mert a végrehajtás szünetelését megállapító jegyzőkönyv 2010. május 14-i átvételét követően 2015. augusztus 28-áig nem történt olyan végrehajtási cselekmény, amely a végrehajtási jog elévülését megszakította volna, hiszen az alperes a 2012. július 16-ai keltezésű beadványában nem kérte a szünetelő végrehajtás folytatását.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, hogy súlyos betegsége és az azzal összefüggő kezelések akadályozták abban, hogy 2015. március 18-ától 2015 novemberéig a végrehajtási ügyben intézkedjen, további akadályozó tényező volt, hogy győrújfalui albérletét a 2013-as dunai árvíz érintette, ideiglenesen másik ingatlanba kellett költöznie, 2013 nyarán költözött vissza Hódmezővásárhelyre.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette: bármely végrehajtási cselekmény megszakítja a végrehajtási jog elévülését, ilyen végrehajtási cselekménynek minősül az alperes 2012. július 16-ai keltezésű, a végrehajtónak megküldött beadványa, amely a végrehajtás foganatosítására irányuló kérelem úgy is, hogy kifejezetten nem tartalmazza a „kérelem” kifejezést, hiszen az alperes azt kérte, hogy a végrehajtó küldje meg neki a felperes összes tartozását kamataival, illetve tájékoztatást kért arról, hogy történt-e behajtás a végrehajtási ügyben.
- Rámutatott arra is, hogy az alperes súlyos betegsége olyan menthető ok, ami az elévülés nyugvását idézte elő. Az elévülés nyugvása 2015. augusztus 28-án megszűnt, amely időpontot követően még egy év állt az alperes rendelkezésére, hogy a követelését érvényesítse. Az elévülés nyugvását idézte elő a dunai árvíz is, de az nem tisztázott, hogy ez milyen időtartamban akadályozta az alperest igényének érvényesítésében.
- [5] A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és megszüntette a felperes elleni végrehajtást. Döntését azzal indokolta, hogy az alperes a 2012. július 16-ai keltezésű beadványában csupán tájékoztatást kért a végrehajtótól az ügy állásáról, beadványában nem jelölt meg a követelés kielégítésének alapjául szolgáló újabb fedezetet,

nyilatkozata alapján a végrehajtás folytatásának nem volt helye, ezért az alperes jognyilatkozata a végrehajtási jog elévülését nem szakította meg.

Nem minősül végrehajtási cselekménynek az önálló bírósági végrehajtó alpereshez intézett nyilatkozata, mivel abban a végrehajtó csupán a végrehajtás szünetelésének tényéről tájékoztatta az alperest. Ez a tájékoztatás nem változtat azon a tényen, hogy korábban (2010. május 14-én) az önálló bírósági végrehajtó az alperest az akkori jogi képviselője útján tájékoztatta a végrehajtás szüneteléséről és arról is, hogy mikor folytatható a végrehajtás. A végrehajtó által a díjjegyzék kiállítása, módosítása, a kiutalt díjra vonatkozó és a felek részére megküldött tájékoztatás nem tekinthető a végrehajtandó követelés behajtását célzó végrehajtói intézkedésnek, végrehajtási cselekménynek, a végrehajtási jog elévülését nem szakította meg, a szünetelő végrehajtásban végrehajtási cselekmény egyébként sem foganatosítható. Mindezek szerint 2010. május 14-től 2015. szeptember 29-ig nem került sor olyan végrehajtási cselekmény foganatosítására, amely a végrehajtási jog elévülését megszakította volna, így a végrehajtási jog elévült.

Utalt arra: az alperes elnehezült szociális helyzete nem ad alapot annak megállapítására, hogy menthető okból nem tudta igényét érvényesíteni, a gyógykezelésére vonatkozó dokumentáció pedig csupán ambuláns kezelésekre és egy rövidebb időtartamú intézeti kezelésre vonatkozik, mindezekre tekintettel a jogi képviselővel rendelkező alperes az elévülés nyugvására nem hivatkozhat.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Megismételte, hogy daganatos betegsége miatt folyamatos kórházi kezelésben részesült, ez alapot ad az elévülés nyugvásának megállapítására, s miután véget ért a kórházi kezelése, 2015. augusztus 28-án kérte a végrehajtás folytatását.

Hangsúlyozta, hogy a 2012. július 16-ai keltezésű beadványában a jogerős ítéleten alapuló követelését akarta érvényesíteni, beadványa megszakította a végrehajtási jog elévülését, hiszen a Vht. 57.§ (4) bekezdésének megfelelően erre bármely cselekmény alkalmas.

- [7] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költségének megtérítésére irányult. Álláspontja szerint az alperes felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság mérlegelését vitatja, azonban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs lehetőség.

Az alperes arra hivatkozik, hogy 2015. március 18-ától 2015

novemberéig folyamatos kórházi kezelés alatt állt, amely alatt az elévülés nyugodott, azonban 2015. augusztus 28-án kérte a végrehajtás folytatását, amely azt igazolja: mégsem volt akadályoztatva abban, hogy igényét - igaz késedelmesen és az eljárás folytatására nem alkalmas módon - érvényesítse.

A Vht. 54.§-a tételesen felsorolja, hogy a szünetelő végrehajtást mely esetekben lehet folytatni, amelyből az következik, hogy a jogszabályban megjelölt körülmények hiányában a végrehajtás nem folytatható, nem végezhető semmilyen, a végrehajtást célzó intézkedés vagy cselekmény, az ennek ellenére végzett végrehajtási cselekmény hatálytalan, ahhoz jogkövetkezmény nem fűződhet, így az elévülést sem szakíthatja meg. Az alperes nem valószínűsítette, hogy a felperesnek van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, értékesíthető, így a szünetelő végrehajtás folytatásának jogi alapja nem volt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésében, valamint a 275.§ (3) és (4) bekezdéseiben foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[9] A perbeli jogvita elbírálása szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy elévült-e a végrehajtási jog vagy a 2010. május 4. és 2015. augusztus 28. között eltelt idő alatt történt-e olyan végrehajtási cselekmény, amely a végrehajtási jog elévülését megszakította.

[10] Rámutat a Kúria: a végrehajtási jog elévülése és a végrehajtás szünetelése nem azonos jogintézmények.

A Vht. 57.§ (4) bekezdése szerint a végrehajtási jog elévülését (ahogyan arra az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott) bármely végrehajtási cselekmény megszakítja. Ilyen cselekmény lehet a bíróságnak vagy a végrehajtónak a végrehajtás előmozdítása érdekében tett bármilyen intézkedése, de adott esetben a félnek (általában a végrehajtást kérőnek, vagy az egyéb érdekeltnek) a végrehajtás folytatására irányuló kérelme is (Legfelsőbb Bíróság PK-GK 2. számú állásfoglalás II. rész 2. bekezdés). A bírói gyakorlat a végrehajtási jog elévülését megszakító cselekménynek tekinti, ha a végrehajtást kérő a végrehajtási ügyben a végrehajtást foganatosító szervtől - a bíróságtól vagy a végrehajtótól - a végrehajtási ügy állásáról vagy a végrehajtási eljárás folytatásának lehetőségéről olyan tartalmú tájékoztatást kér, melyből kitűnik: változatlanul fenntartja a követelését, a szünetelő ügy folytatását szeretné elérni és ennek érdekében a

végrehajtó intézkedését sürgeti. Az ennek megfelelő tartalmú kérelmek teljesítéséhez (a kért információk megadásához) ugyanis a végrehajtónak át kell tekintenie a végrehajtási ügy addigi menetét és lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy feltárja az ügy aktuális állását (miként az az alperes újabb, 2015. augusztus 28-i keltezésű kérelme kapcsán meg is történt).

A végrehajtási jog elévülését megszakító végrehajtási cselekmények azonban nem feltétlenül eredményezik a szünetelő végrehajtás folytatását: előfordulhat, hogy egy kérelem a végrehajtási jog elévülésének megszakítására alkalmas, de ha tartalma nem felel meg a Vht.54.§ (1) bekezdésében foglaltaknak, a végrehajtás továbbra is szünetel.

[11] A végrehajtási jog elévülését megszakító és a szünetelő végrehajtás folytatását eredményező végrehajtási cselekmények eltérésére tekintettel a jelen határozat [9] pontjában vázolt jogkérdést illetően az elsőfokú bíróság álláspontja a helytálló.

A perbeli esetben miután az alperes akkori jogi képviselője 2010. május 14-én átvette az önálló bírósági végrehajtó 2010. május 4-én kiállított jegyzőkönyvét, megkezdődött a végrehajtási jog elévülése. Az alperes a jegyzőkönyv átvételétől számított ötéves elévülési időn belül: a 2012. július 16-ai keltezésű, a végrehajtóhoz 2012. július 20-án megérkezett és 14. sorszámon iktatott beadványában tájékoztatást kért a végrehajtási ügy állásáról. Megfogalmazása szerint arról kért információt, hogy az „ügyben történt-e valamilyen behajtás”, előadta, hogy tartozását a felperes nem egyenlítette ki, és kérte a végrehajtót, hogy szolgáltatson adatokat a felperes tartozásának kamattal növelt összegéről. Az alperes 2012. július 16-ai keltezésű beadványa megfelel a jelen határozat [10] pontjában említett tartalmi követelményeknek, ezért olyan cselekménynek minősül, amely a végrehajtási jog elévülését megszakította. (A kérelem a szünetelő végrehajtás folytatására nem adott alapot, de ettől még alkalmas volt a szünetelés alatti elévülés megszakítására.)

Miután a végrehajtó 2012. augusztus 22-én megadta az alperesnek a kért tájékoztatást, ismét megkezdődött a végrehajtási jog elévülése, azonban ehhez képest az alperes az ötéves elévülési időn belül nyújtotta be a 2015. augusztus 28-án keltezésű beadványát, amely a végrehajtóhoz 2015. augusztus 31-én érkezett meg és amely alapján - a végrehajtó 2015. szeptember 29-én kiállított jegyzőkönyvéből kitűnően - a végrehajtási eljárás folytatódott.

[12] A kifejtettekből következően a végrehajtási jog nem évült el, hiszen történt olyan végrehajtási cselekmény, amely a végrehajtási jog elévülését megszakította, ezért megalapozatlan a felperes keresete, amely a végrehajtási jog elévülésére alapítottan az ellene indult végrehajtás megszüntetésére irányult. Mivel a végrehajtási esemény megszakította a végrehajtási jog elévülését, szükségtelenné vált annak vizsgálata, hogy egyébként a végrehajtási

jog elévülése nyugodott-e és az alperes igazolt-e az elévülés nyugvását előidéző okot, körülményt.

[13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme kapcsán megjegyzi a Kúria: a felülvizsgálati eljárásban általában valóban nem vizsgálható a bíróságok mérlegelési körébe tartozó kérdés és nincs lehetőség a bizonyítékok újabb értékelésére sem, azonban a Pp.206.§ (1) bekezdéséből kitűnik: a szabad bírói mérlegelés a tényállás megállapításával áll összefüggésben. Az adott esetben azonban a tényállás nem volt vitás, így a felülvizsgálati kérelem sem a tényállás megállapítását támadta, hanem az alperes 2012. július 16-ai keltezésű beadványának megítélést, amely jogkérdés.

[14] Mindezekre figyelemmel a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét - indokolásbeli kiegészítéssel és pontosítással - helybenhagyta.

Záró rész

[15] Az alperes felülvizsgálati kérelme eredményesnek bizonyult, ezért a Kúria a Pp. 270.§ (1) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére. Az eredményes felülvizsgálat következtében a felperes kötelessé vált az alperes személyes költségmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére, s mivel a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése folytán a felperes elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes kötelessé vált az illetékfeljegyzési joga miatt feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére is [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése, az Itv. 74.§ (3) bekezdése alapján alkalmazott a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (2) bekezdése].

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. július 12.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró s.k., dr. Varga Edit s.k. bíró